

Krátce

POLITIKA

Töpfer na Hrad nechce, ODS má jen dva adepty

Herec, šéf vinohradského divadla asenátor Tomáš Töpfer se rozhodl, že nechce za ODS kandidovat na Hrad. Stejnou odpověď strana dostala i od známého psychiatra Cyri-la Höschla. Poté, co kandidaturu minulý týden vzdala populární předsedkyně Sněmovny Miroslava Němcová, zbývají jen dva kandidá-ti: Přemysl Sobotka a Evžen Toše-novský. Ani jeden není favoritem volby. Včera přitom vypršel termín pro přihlášky do stranických pří-márek. Zda ODS na poslední chvíli ještě někoho nesehnala, bude jas-né dnes. (iDNES.cz)

NEHODA

Řidič usnul. Při nehodě se zranilo osm lidí

Nehoda dvou aut včera po polední zablokovala silnici z Lomnice nad Popelkou do Jičína. Zranilo se osm lidí, šedesátiletou ženu transporto-vali s vážným zraněním do nemoc-nice v Liberci. Podle informací poli-cistů jeden z řidičů usnul a jeho auto vyjelo do protisměru. Tam se pak auta srazila. Nejvážnější zraně-ní – poranění břicha – utrpěla šede-sátiletá žena, kterou museli z vozu vyprostit hasiči. (iDNES.cz)

VZPOMÍNKA

Noc Opálky a Čurdy, hrdiny a zrádce

Ořechov na Jihlavsku si v sobotu při-pomněl 70 let od výsadku českých parašutistů vyslaných z Británie s krycím názvem Out Distance. Čle-nové skupiny se podíleli na přípra-vách atentátu na zastupujícího říš-ského protektora Reinharda Heydri-cha. UOřechova seskočili v noci Adolf Opálka, Ivan Kolařík a Karel Čurda. Jejich osudy vypovídají o sta-tečnosti i zbabělosti: Opálka hrdin-ně padl v boji s nacisty v kostele v Resselově ulici poté, co Čurda udal parašutisty gestapu. (vok)

Telegraficky

Exotický sklipkan nádherný pokousal dívku v karlovarském baru. Jed pavouka ze Šrí Lanky sice člověka neohrožuje, dívka však skončila pro jistotu v nemocnici. Pavouka přinesla do baru skupinka mladých lidí. Když jim utekl, dívka se ho pokusila chytit. **Sebevědomí dětí** prý posiluje přespávání v mateřské škole. Myslí si to experti, které cituje ČTK. Rodiče by však neměli přecenit síly a citovou vybavenost potomků, aby se z nočního dobrodružství nestala noční můra.

Pochod proti Romům přilákal dva tisíce lidí. Policie ho zvládla

BŘECLAV (taz) Přes dva tisíce lidí se včera zapojili do průvodu, který pro-šel Břeclaví na podporu patnáctile-tého Petra. Toho minulou neděli ve městě napadli tři útočníci a chlapec po jejich útoku přišel o ledvinu.

Před víkendem panovaly velké obavy, zda se ohlášené demonstra-ce nezmění v nepokoje. Nakonec se během nich nic vážnějšího nestalo.

Průvod podpořila i chlapcova ro-dina. „Jeho stav se zlepšuje a je veli-ce rád, že ho přišlo podpořit tolik lidí,“ poděkovala včera demon-strantům před radnicí jeho matka.

I když policie zatím neví, kdo na chlapce zaútočil, hněv místních se obrátil proti Romům. Toho využila Dělnická strana sociální spravedl-nosti v čele s Tomášem Vandasem, která pod hlavičkou Dělnické mláde-že průvod oficiálně svolala.

Starosta Oldřich Ryšavý (ČSSD) lidi vyzýval, aby se k radikálům ne-

Hanzelka & Zikmund

Před 65 lety vyjela legendární dvojice na svou první cestu

Před 65 lety, 22. dubna 1947, vyje-li cestovatelé Jiří Hanzelka a Mi-roslav Zikmund na svou první cestu do Afriky a Latinské Ameri-ky. Se stříbrnou Tatrou 87 zdolali Afriku od severu na jih. Jako zřej-mě první překonali automobi-lem celou Nubijskou poušť, vy-stoupali na nejvyšší horu Afriky Kilimandžáro. Z Jihoafrické re-publiky se přeplavili do Jižní Ameriky, projeli Andy i pralesy Ekvádoru. Po komunistickém puči v Československu v roce 1948 nedostali vízum do USA, a proto ukončili putování v Mexi-ku roku 1950. Během 1 290 dnů projeli Hanzelka se Zikmundem 44 zemí a zdolali 111 tisíc kilome-trů. Jiří Hanzelka (*1920) zemřel v roce 2003, Miroslav Zikmund (*1919) žije ve Zlíně.

Zikmund, Hanzelka a Tatra 87

Foto: ČTK

Odpojení pacienta není eutanazie. Proč se prát s přirozenou smrtí?

O novou „závěť“, **living will**, v níž člověk určí, zda chce být oživován, je zájem.

Lékaři jsou však skeptičtí – říkají, že konečné rozhodnutí zůstane stejně na nich. Etik Marek Vácha z 3. lékařské fakulty nicméně novinku hájí. Závěť by prý napsal sám.

Řeší se spor, zda je možné pacien-ta odpojit od přístrojů, byť by si to předem přál... Je to vůbec etic-ky přípustné?

Tohle je přijatelné, není to eutana-zie. Je veliký rozdíl mezi „letting die“, tedy ponechat zemřít, a „kil-ling“, zabitím. A platí pravidlo, že každý dospělý pacient má plné prá-vo požádat o nenasazení nové léchy nebo o vysazení stávající, i když ví, že důsledkem bude jeho smrt. Proti ukončení léchy nic nenamítají ani konzervativní nábo-ženské systémy.

Je living will správná cesta? Nepove-de to právě k ote-vření vrátek pro eu-tanazii?

Nemyslím, naopak. Debaty o eu-tanazii začínají právě na tom, když příbuzní vidí pacienta napojeného na nejrůznější trubičky a řeknou si: Takto bych skončit nechtěl. Stojí za zmínku, že jak texty Světové lékař-ské asociace, tak i dokumenty Rady Evropy nebo i různé náboženské do-kumenty židovství, křesťanství a islá-mu se shodně a ostře vyjadřují proti eutanazii, ale zároveň dodávají, že pacient nemá být udržován při živo-tě proti své vůli a za jakoukoli cenu. Odmítnutí mimořádných prostřed-ků není totéž co eutanazie.

„Jsem velmi proti eutanazii. Ale nevidím důvod, proč neustoupit přirozené smrti, až přijde její čas.“
Marek Vácha, přednosta Ústavu etiky 3. LF

nebo hlavně jejich příbuzní žádají zá-sahy prodlužující život, které se ná-sledně ukazují jako nerealistické. Ří-kají: „Udělejte vše, co je v lidských sí-lách“, i když v lidských silách již není nic nebo téměř nic.

Do jaké role to staví lékaře: bude jejich rozhodování snazší, když budou mít před sebou papír s tím, co si pacient přeje?

Věřím, že ano. Pokud totiž lékař ta-kový papír nemá a netuší, jaký je pří-běh, hodnotový systém či víra paci-enta, musí postupovat podle toho, co o něm ví z dřívějších setkání či

od příbuzných. A jeho přání odhad-nout. Pokud nemá ani toto a neví o pacientovi nic, například po auto-havárii, nastupuje takzvané pravi-dlo nejlepšího zájmu. To říká, že zdraví je lepší než nemoc a život je lepší než smrt. To platí i v případě, že pacient má za sebou pokus o se-bevraždu – zde se ho vždy musíme snažit dostat na stranu života.

Living will platí jen pět let. Je to v pořádku? Co když ho sepiše člo-věk s alzheimerem a jeho nemoc za pět let postoupí tak, že už roz-hodnutí nemůže obnovit?

Zákon to stanovuje kvůli rychlému pokroku v našich znalostech a tech-nologiích. Zákon říká, že dříve vyslo-vené přání „není třeba respektovat, pokud od doby jeho vyslovení došlo v poskytování zdravotních služeb k takovému vývoji, že lze důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas s jejich poskytnutím“.

Sepsal byste sám takový papír?

Ano, sepsal. Jsem osobně velmi pro-ti eutanazii, na druhé straně však nevidím důvod, proč neustoupit přirozené smrti, až přijde její čas.

Lékaři jsou však opatrní a mnozí říkají, že se nic nezmění. A podle některých právních názorů je ta odpovědnost právě na nich.

Jak zastavit šprtání? Stěžujte si přímo ve škole

Politici přiznávají, že zásadnější plošná **změna výuky** může nastat až za mnoho let. Konkrétní škola může zareagovat už dnes

PRAHA Nechcete, aby učitelé z va-šeho dítěte vyrobili encyklopedii, která se mechanicky bífleje infor-mace a neučí se chápat jejich vý-znam? Mluve o tom s učitelem a ředitelem. Změňte to podstatně rychleji, než když budete čekat na nějaké reformy, vzkazují i politici.

„V podstatě dnes školám nic ne-brání změnit styl výuky tak, aby ne-preferovaly mechanické učení a za-vedly samostatné práce žáků. Po-dobné změny lze prosazovat i pro-střednictvím Rady školy,“ radí ne-spokojeným rodičům poslanec a ex-pert ODS na školství Walter Bartoš.

Redakci MF DNES se v posled-ních dnech ozvalo mnoho nespoko-jených rodičů i učitelů, kteří chtějí přehnané šprtání ze škol odstranit. Raději by vychovávali děti logicky uvažující, kreativní a s vlastním ná-zorem. Typickou ukázkou zbyteč-nosti je podle vysokoškolského pe-

dagoga Ondřeje Hausenblase po-drobný větný rozbor. Podle něj dě-tem více prospěje, když se naučí psát vlastní texty a formulovat své myšlenky. A k tomu nepotřebují vý-uku českého jazyka opřenou pře-vážně třeba o dokonavý vid sloves či odporovací poměr mezi větami.

Přímá komunikace se školou je snad jediná možnost, která může zlepšit kvalitu výuky ve školách rychle. Zásahy z ministerstva totiž potrvají léta.

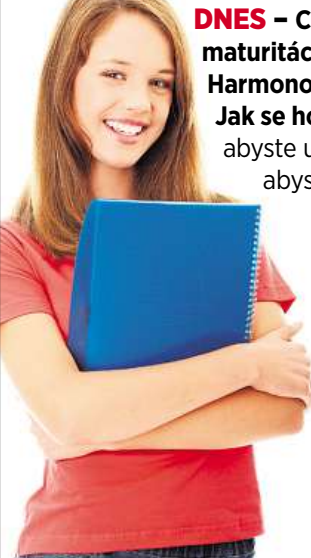
Testy úroveň snižují

Politici, kteří by do čela resortu moh-li v budoucnu zasednout, nicméně tvrdí, že změny v tomto ohledu chys-tají. Poslankyně TOP 09 Anna Putno-vá a stínový ministr ČSSD, senátor Marcel Chládek, chtějí shodně zru-šit plošné testy v pátých a devátých třídách, které teprve nedávno rozjel bývalý ministr Josef Dobeš.

PŘIPRAVTE SE KE STÁTNÍ **MATURITĚ** S MF DNES

SERIÁL

4 díly

DNES – Co se ve státních maturitách změnilo od loňského roku?
Harmonogram didaktických testů.
Jak se hodnotí: kolik bodů musíte dostat, abyste uspěli a kolik jich potřebujete, abyste měli jedničku, dvojku...

Více na straně D5

JAK ZVLÁDNOUT STÁTNÍ MATURITU

ZÍTRA – Z ČEŠTINY
STŘEDA – Z ANGLIČTINY
ČTVRTEK – Z MATEMATIKY

DNES

Ono to v praxi většinou nechodí tak, že by lékař přišel, vytrhl zástrčku ze zdi a pacient umřel. V praxi se celá věc dlouho zvažuje, s příbuznými, s týmem lékařů a podobně. A tam bude přání pacienta hrát jisté roli.

Pro koho je living will vyložené vhodné?
Hlavně pro pacienty, kteří se mo-

hou brzy dostat do stavu, kdy již nebudou schopni své přání vyjádřit. Ji-ným příkladem může být pacient, u kterého je rodina v konfliktu a je velká pravděpodobnost, že různí její členové budou zastávat proti-čudná stanoviska. Dalším příkla-dem je pacient v sociální izolaci, ne-jsou známi ani blízcí příbuzní, přá-telé a podobně. **Lenka Petrášová**

„Všude, kde se zavedly testy, šla úroveň dolů, děti se odnaučily přemýšlet.“

Marcel Chládek
stínový ministr školství (ČSSD)

FAKTA

Co žádají někteří rodiče i učitelé

- Méně šprtání, více samostatného myšlení
- Hledání talentů, hodnocení podle originality a nápaditosti
- Více peněz na moderní vybavení
- Kvalitnější vzdělání učitelů
- Větší zaměření výuky na praxi
- Méně humanitních středních škol, více řemeslníků a odborníků

přidávali, ale neuspěl. Na dvě skupi-ny se dav rozdělil až na centrálním náměstí TGM poté, co starosta odmí-tl vystoupit společně s Vandasem. Policisté nakonec řešili jen drob-né incidenty. Někteří lidé sice po skončení akce zamířili do lokality, kde bydlí několik romských rodin, za-stavil je však kordon těžkooděnců.